

Wij Gustaff Adolph, medh Gudz nådhe, Sweriges, Göthes

Wij Gustaff Adolph / medh Gudz nådhe / Sweriges / Göthes och Wendes Konung / Storfurste til Finland / Hertigh och Eftland och Sarelen / Herre och öfwer Ingermannland / etc. Tilwilde eder alle och alltelige trogne Underfater / Andelige och Werldlige / Cole och Deole / som bygge och boe i Swerige / Finland / Liffland och Ingermannland / så och alle andre som wsi wåre Riffe wiffas / wår Rosungslige gunst / nåde och alt gott tilfôrme. Endoch at Warben åå och altidh medh sine synder hafwer dragit / och ån dageligen drager uppå sig Gudz straff / så at Gudz helige ord / ther thet en tidh lyst hafuer / ån för Menisshones otacksamhet skull wstlådte / och annorsådes igen wptende / och således wandrade ifrån then ene nation til then andra / och Gudz Försambling offra således förmodet at i Werlden / at man illa hafwer kunnat mårfa eller föbna thes tum och ställe: I lijka måtto åre och för samma orsaker skull mårftige Riffen och Regementen förwrrade / förfôrde / fullslagne / Landen förhårade / Ståder förskade / fullriffne och förbrånede / Husehåden turberade / för ödde och skånde / alle åpeltige Konster och nåringz medel förachtade / förjagade och hindrade / så at i staden för them Rådfwerij / odgd och heelt och hållet ut Barbariske lefwerne åre infôrde och wedertagit: Likwåt når wij alle omsåndighetter och denne nårwarande tidhs tilstånd betrachte / synes Gudz straff nu allmenneligen werlden at öfwerhängia / i det fast alle Land / Kilen och Ståder / hwårt man hör eller sje / åre wffolte medh krigsh / deligh / wproor och twedråcht / medh Desultentia och ohörde continuertige skufdomar / medh hunger / odår och dyppa tidh / enå kannerligen Europa och wåra nåfångårånda / Naboer och Wenner / hoos hwille nu mera allmenne persecutioner och förfôrtejer emot Gudz Försambling och hans rene och saliggörande ord / som hoos och predikas / åre efter långligh föregången hår til dags föråttat wplåte ut brukne och i wårket ställe / så at wåre Religions förwanter och andre som sja ifrån Nåweddmet affpånrat hafwe / ansechtas nu på alle orter wår år årillige sken och pratexter / men alt thet her dirigeret / at wår Christeligh Religion wrotas / och Regementens frifheet omfåttas måte: Effter som thes som allredt ty wår / underfufwade åre / exempel mehr ån noogh wthwisk: Och åre enkannerligen det til beflaga / at wij Gudh så widd hafwe fördrånat / det och ibland och stelfwe / som saken angår / den blindheet regere / at wij wår sakra icke rätt betrachte / och wåre sinder med som enighet i tidh mda och wnder ågenen gå kunne / så som fuller både skåd och råttwisa / och wår wårn och wålfård fororar. Hwarfôr hwårt wij ofi wånde / då åres och dageligen tilwår wåre farlighetter: Ty anis wåre Fiender / deres wplåte / förchafwende och enhållige intention och förknippis / och sids deres hopp / Wodh och diårffheet at förstå sin lycka upå of / Då hafue de fuller alstjeh åpnrat of ondt / som offstast förbunnet sig til wår och wåre Religions förwanter stada och förång / och wål underfundom någet förskt / och måst på en och annan sårskild / men nu alt wthbruset och medh mache fullfôles / och allerede mången så widd underfufwat / at Wennistighen til at tala / lier hepp åhr på fårde til deres wpreffning igen. Wåre Fiender ehuru the och wål kunne hafwa orsaker til inbbedes miswrende / Så åhr li kwål deres samhelligheet til wåre wndergång och fördriff så fast och stadigh / at alle andre misfôrstånds orsaker synes medh allo at wåra fatte affåddes. Eå åre och deres Wacht i sigh sietij floor / men enkannerligen wuren och ofte aff wåre Wenner ruin. Der emot om wij onsi of stelfwe / och dem som medh ofi i Religionen ense åpre / eller elst hafwe Nåweddmet misånt / då finnes hwarken thet alwar / tijt och tolemoh of at wåria och förwåra / mycket mindre den enighet och samdråchtigheet at emest / så som wåre Fiender hafwe of at ansåcht / Fôrwhan alle andre olåghetter och befwår / som Gudh sin Försambling hafwe i denne tidh låttat at wisa medh.

Effterdy nu wsi thete Sakernes tilstånd wij noglamp sij och föbna / icke allmest stelfwe farlighetter der wij swåfwe wsi / Wthan och der såmpet kunne betåncka orsakene til sådane Dlyckor / Membligen den sidsste och förrenbste at wåra wåre Synder och Wffgeringar / som stilia wår Gudh och ofi åre / och fördriff til of icke annat anskår / så frampet wij hulpone wåra wele / ån at wij för alle ting beslute of om at rddia aff wågen denne Kreten til wåre Dlyckor och Landwplågor / Och först sij til Gudz barmhertighet medh innerliche Wddn och åkallan / bektne ofi at wij hafwe sinder medh wåre Fådher / at wij hafwe illa giordt och wåre ogudhachtige / Och setan bidit ofi hietet thet hane Gurdemellige nåde icke wille låntia på wåre Synder och öfwertrådher / Men täncka på of effter sin Barmhertighet för sin godheet skull / at han wille bette of sin nådh och hiepa ofi. Hwåket der wij aff ofstymat hietta gdwantes wårde / så hemligen som i försambling wår met til twifandes / at H. Eren skaffar ofi bistånd i Nöddene / effter Wennistors hiepa åre fåfång / och at wij medh Gudh skolon godra mårghuåttig / och han skal wnderwåda wåra sinder / och icke låta of komma på skam som hoppas upå honom.

Wij wele för en skul eda samptligen alle och hwar i hynneheet nådeligen och affwarligen förmant / rådt och styrtet hafwe / at i betrachte hwar för sigh i hwådhetto hwar Gudh fördrånat hafwer / Så och de sdr: Ladwplågor och farlighetter öfwer ofi alle swåfwe / och seltie medh innerligh Wodt och Wårting at blidka Gudz wårde och straffet affwånda. Och endoch sådant aff hwar om och enom i hynneheet bitnda och sent / wthan någon tidh förrestyrning bdr ste / Jcke wste mindre / hafwe wij för gott anset effter en Christeligh serwane i Gudz Försambling / och enkannerligen effter wij stelfwe hafwe befunnet sådant hår til hoos ofi at wåra brutat medh floor nytto och frucht / at anställa och förordna allmenne solenne Wddn och Fasstadager / och der til deputeret dist ronne Daghar / som åre den första then 17. Julij / then andra then 14. Augusti / och then wddie then 18. Seprembris. Oppå hwilke wij wele at alle som innan wår Riffe och des wnderliggiende provincier bygge och wiffas / och icke aff sukdum och wunda wiffeligh förfall åre förhåntrade / skole komma tillådes i Gudz Försambling / och thet godra Gudh tacksåjste för wnsfångne welgerningar in til denne dagh / affbedie honom wåre Synder förtiente Straff / och antwarba honom sine Församblingz och Fåderneslandgens wårn och beftrem / bidit honom at hiepa ofi emot wåre Fiender / och alle saker til en godh och lyckaligh ånda / Så och alle andre wåre anliggende nåder honom fördraga / förhollandes sigh i sijn lefwerne nådhet och Christeligh / och allst i alla motto effterkomendes thet sår som wij för thete bruket hafwe / och i wåre förtige Patenter om sljke Faste och Wdnedaghet hafue låtet beftrewe. Wij befalt hår medh först alle som ofi medh hånshætt och lydno åre tilbudne / at låta sigh hår effter / så låre hwarom och enom åre at wnsij wår wårde / enkannerligen wele wij at wåre Officerere holle der hand öfwer / och at Wisperne låte desse wåre Patenter i tidh aff alle Predikstolar förkunna / och så stelfwe som genom Presterskapet deres åhörare medh sljst / idesamhet och nist tilholla / at the icke allentse beste Wdne och Fastedagar Christeligen och effter wår intention och befalning begå / Wthan och såmmed sedan thet samma för sja godra / och medh sijn Christlige lefwerne Gudh mehra til mildheet ån wårde wpreta. Der hwar och en weet sigh hånshættigen effteråtta. Datum i Stockholms Ståren / then 17. Majj Anno 1629.

Gustavus Adolphus.

SOT // Utbrutna ligg. fol. extra stort format / Kungl. förordningar

Tillkomstår 1629

Digitaliserad år 2016

National Library of Sweden

Wij Gustaff Adolph / medh Gudz nådhe / Sweriges / Gö-

thes och Wendes Konung / Storfurste til Finland / Hertigh vthi Estland och Carelen / Herre vthi
öfwer Ingermanneland / etc. Tilbiude edher alle of elskelige trogne Vnderfater / Andelige och Werdzlige / Edle och Deole /
som byggie och boo i Swerige / Finland / Lijfland och Ingermanneland / så och alle andre som vthi vårt Rike wistas / wår Ro-
nungzlige gunst / nåde och alt gott tilförne. Endoch at Werlden åå och altidh medh sine synder hafwer draghit / och ån da-
geligen drager vppå sigh Gudz straff / så at Gudz helige ord / ther thet en tidh lyst haffuer / ån för Menniskiones otacksamheet
skull vthslåct / och annorstådes igen vptende / och således wandrade ifrån then ene nation til then andra / och Gudz Församling
offta såkdes förmörkat i Werlden / at man illa hafwer kunnat märkia eller skönia thes rum och ställe: I lijfla mätto åre of för
samma orsaker skull mächtige Riken och Regimenten förwirrade / förstörde / fullslagne / Landen förhåriade / Städer sköslade / fullriffne och förbrån-
de / Huusgålden turberade / för ödde och skände / alle åhrliche Konster och nåringz medel förachte / förjagade och hindrade / så at i staden för them
Röfwerij / odngd och heelt och hållet ut Barbariske lesverne år infördt och wedertagit: Lijfwål når wij alle omständighetter och denne nårwarande
tidh / tilstånd betrachte / synes Gudz straff nu allmenneligen werlden at öfwerhängia / i det fast alle Land / Riken och Städer / ehwar man hör eller sijr /
åre vppfste medh krijsgh / ödeligh / vproor och tweedrächte / medh Pestilentia och öhörde continuerlige sukdomar / medh hunger / oåhr och dyrr tidh / en-
kannerligen Europa och wåra nåstangrånzende Naboer och Wenner / hoos hwilke nu mera allmenne persecutioner och förfölielser emot Guds
Församling och hans rene och saliggörande ord / som hoos of predikas / åre efter långligh föregånzen här til dags förtåct vpsåat utbrustne och i
wårket stålte / så at wåre Religions förwanter och andre som sigh ifrån Påwedömet affhyndrat hafwe / anfichtas nu på alle orter vnder år årstillige skeen
och prætexter / men alt ther hen dirigeret / at wår Christeligh Religion vrotas / och Regimentens frisheet omstöras måite: Effter som theses som
allrede / ty werr / vnderkufwade åre / exempel mehr ån noogh vchwise / Och år enkannerligen det til beklaga / at wij Gudh så wide hafwe fördrnat /
det of ibland of sielswe / som saken angår / den blindheet regerer / at wij wår fahra icke rätt betrachte / of wåre fiender med sann enigheet i tidh möta
och vnder ögonen gå kunne / såsom fuller både skål och råttwisa / och wår wårn och wålfård fordrar. Hwarföre ehwar wij of wånde / då ökes och
dagligen tilwære wåre farlighetter: Zy ansij wåre Fiender / deres vpsåat / förchafwende och enhållige intention och förknippelser / och sidst
deres hopp / Moodh och dårffheet at försölia sijn lycka vppå of / Då haffue de fuller altidh åhrnat of ondt / esomofftast förbundet sigh til wår och
wåre Religions förwanter skada och förfång / och wål vnderstundom någet försökt / doch måst på en och annan särskilde / men nu alt vchbrustet
och medh macht fullöfies / och allerede mången så wide vnderkufwat / at Menniskligen til at tala / liest hopp åhr på fårde til deres vpreesning igen.
Wåre Fiender ehuru the och wål kunne hafwa orsaker til inbördes mistroende / Så åhr liest wål deres samhelligheet til wåre vndergång och förderff så
fast och stadigh / at alle andre missförståndz orsaker synes medh allo at wåra satte affsidhes. Så år och deres Macht i sigh sielsf skoor / men enkanner-
ligen wuren och öft aff wåre Wenner ruin. Der emot om wij ansij of sielswe / och dem som medh of i Religionen ense åhre / eller eliest hafwe
Påwedömet mistånt / då finnes hwarken thet alwar / nijt och tolemogh of at wåria och förswara / mycket mindre den eenigheet och samdråchtig-
heet at emotstå / såsom wåre Fiender hafwe of at anfächta / förwthån alle andre olågenheter och beswår / som Gudh sijn Församling hafwer i denne
tidh tåctis at rissa medh.

Effterdy nu vthi thette Sakernes tilstånd wij nogsampt sij och skönia / icke allenast sielswe farlighetteren der wij swåfwe vthi / Vthån och der
jåmpte kunne betånckia orsakerne til sådane Dlyckor / Nembligen den störste och förnembste at wåra wåre Synder och Misgertningar / som skilia wår
Gudh och of åt / och fördenskul of icke annat anstår / så frampt wij hulpne wåra wele / ån at wij för all ting beslute of om at rödia aff wågen denne
Noten til wåre Dlyckor och Landzplågor / Och först sly til Gudz barmhertighheet medh innerligh Bööen och åkallan / bekenne of at wij hafwe syndat
medh wåre Fådher / at wij hafwe illa giordt och warit ogudhachtige / Och sedan bidie aff hiertat thet hans Gudsdomelige nåde icke wille tånckia på wåre
Synder och öfwertrådeller / Men tånckia på of effter sijn Barmhertighheet för sijn godheet skull / at han wille betee of sin nådh och hielpa of. Hwil-
ket der wij aff öskrymtat hiertat görandes warde / så hemligen som i församlingen / år intet til twiflandes / at Herren skaffar of bijsånd i Nödenne /
effter Menniskiors hielp år fåfång / och at wij medh Gudh skolom göra mächtig ting / och han skal vndertråda wåra fiender / och icke låta of komma
på skam som hoppas vppå honom.

Wij wele fördenskul eder samptligen alle och hwar i synnerheet nådeligen och alswarligen förmant / rådt och styreft hafwe / at i betrachte hwar för
sigh i hwadh motto hwar Gudh fördrnat hafwer / Så och de förbr: Ladzplågor och farlighetter öfwer of alle swåfwe / och sökie medh innerligh Boote
och Båtring at blidka Gudz wrede och straffet affwånda. Och endoch sådane aff hwar om och enom i synnerheet bittida och seent / vthån någon tidh
förefskrifning bör skee / Icke deste mindre / hafwe wij för gott ansedt effter en Christeligh sedwane i Guds Församling / och enkannerligen effter wij
sielswe hafwe besunnet sådant här til hoos of at wåra brukat medh skoor nytto och frucht / at anställa och förordna allmenne solenne Bööen och Fa-
stadagher / och der til deputeret disse tre nne Daghar / som åre den första then 17. Julij / then andra then 14. Augusti / och then tridie then 18. Sep-
tembris. Vppå hwilke wij wele at alle som innan vårt Rike och des vnderliggiende provincier byggie och wistas / och icke aff sukdom och ound-
wijkeligh förfall åre förhindrade / skole komma tilstådes i Gudz Församling / och ther göra Gudh tack såjelse för vndfångne welgertningar in til denne
dagh / affbedie honom wåre Synders förtiente Straff / och antwarda honom sins Församlingz och Fåderneslandzens wårn och befferm / bidie ho-
nom at hielpa of emot wåre Fiender / och alle saker til en godh och lycksaligh ånda / Så och alle andre wåre anliggende nöder honom föredraga / för-
hollendes sigh i sitt lesverne nöchter och Christeligit / och elliest i alla motto effterkommendes thet sätt som wij för thette bruket hafwe / och i wåre för-
rige Patenter om sliske Faste och Bönedaghar haffue låtet beskriwe. Wij befale här medh först alle som of medh hörsamheet och lydno åre tilbud-
ne / at råtta sigh här effter / så lårt hwariom och enom år at vndfly wår wrede / enkannerligen wele wij at wåre Officerere holle der hand öfuer / och
at Disperne låte desse wåre Patenter i tidh aff alle Predikestoler förkunna / och så sielswe som genom Presterkapet deres åhörare medh sligt / idksam-
het och nijt tilholla / at the icke allenest desse Bööen och Fastedagar Christeligen och effter wår intention och befallning begå / Vthån och jåmwel se-
dan thet samma för sigh göra / och medh sitt Christlige lesverne Gudh mehra til mildheet ån wrede vpreta. Der hwar och en weet sigh hörsambligen
effterrätta. Datum i Stockholms Skåren / then 17. Maij Anno 1629.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or header, written in a cursive script.

Main body of handwritten text, consisting of several paragraphs in a cursive script, possibly a letter or a treatise.

Handwritten text at the bottom of the page, continuing the main body or serving as a separate section.

Guaratus & dolphus